

รูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

THE CURRICULUM ADMINISTRATIVE MODEL OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL
ADMINISTRATION OF RAJABHAT UNIVERSITIES IN THE NORTHEAST

อภิมุข วาริรัช* และ สิริ ถีอาสนา

Apimuke Wareerak* and Siri Thee-asana

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000

Program in Educational Management, Faculty of Education, Rajabhat MahaSarakham University,

MahaSarakham 44000, Thailand

*Corresponding author: E-mail: apimukwa@gmail.com

รับบทความ 22 ธันวาคม 2561 แก้ไขบทความ 26 มิถุนายน 2562 ตอรับบทความ 9 กรกฎาคม 2562 เผยแพร่บทความ กรกฎาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาแบบการบริหารหลักสูตร และ 3) ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารหลักสูตร แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตร โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตร โดยทดสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย คณบดีคณะครุศาสตร์ จำนวน 11 คน ประธานสาขาบริหารการศึกษา จำนวน 11 คน และอาจารย์สาขา แห่งละ 4 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.415 ถึง 0.898 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.990 และระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรโดยกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตร จำนวน 4 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 4 คน และผู้บริหารในองค์กรที่บัณฑิตทำงาน จำนวน 4 คน โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.669 ถึง 0.916 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.894 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกระบวนการบริหาร ด้านผู้บริหาร ด้านคณาจารย์ และด้านกระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านกระบวนการบริหารมี 12 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหาร มี 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านคณาจารย์ มี 11 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน มี 11 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีอรรถประโยชน์มีความ ถูกต้อง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, การบริหารหลักสูตร, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine the components of curriculum administration of Master of Education Programs in Educational Administration of Rajabhat Universities in the Northeast; 2) to study the curriculum administrative model; and 3) to evaluate and approve the developed curriculum administrative model. The research was divided into three phases: Phase I was related to identifying the components of the curriculum administrative model through ten expert interviews; Phase II concerned a model verification. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire with the item discriminative power ranged in values from 0.415 to 0.898 and the reliability of 0.990, and was distributed to key informants, including 11 Deans of Faculty of Education, 11 chairmen of Educational Administration programs, and four instructors from

each Rajabhat University; and Phase III concerned the evaluation and confirmation of curriculum administrative model through stakeholders, including four students, four graduates and four employers. A 5-point rating scale questionnaire with the item discriminative power ranged in values from 0.669 to 0.916 and the reliability of 0.894 was administrated for model assessment. Statistics were used for analyzing quantitative data, including mean, and standard deviation. The qualitative data was done through content analysis and presented in forms of descriptive analysis.

The research results revealed that the components of the administrative curriculum of the Master of Education Program in Educational Administration of Rajabhat Universities in the Northeast could be summarized into four aspects: Management Process, Executives, Instructors, and Teaching and Learning Process. The curriculum administrative model consisted of four components with 43 indicators: Management Process with 12 indicators, Executives with nine indicators, Instructors with 11 indicators, and Teaching and Learning Process with 11 indicators. The model verification and confirmation revealed that the quality of the developed curriculum administrative model achieved the mean score at a high level in overall and each aspect in terms of utility, accuracy, propriety, and feasibility.

Keywords: Administrative Model, Curriculum Administration, Master of Education Program

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education) เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและสร้างสรรค์กำลังคนทั้งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อดำรงชีพได้อย่างมีคุณค่า และเกิดประโยชน์แก่ชุมชน สังคม ประเทศชาติโดยส่วนรวม ซึ่งภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการค้นคว้าวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ความมีอิสระภาพในทางวิชาการ (Academic Freedom) และความทัดเทียมในโอกาสทางการศึกษา (Equal Opportunity) (จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์, 2542, หน้า 2) การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ตลอดจนเป็นปัจจัย ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2542, หน้า 1)

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทางวิชาการเฉพาะด้าน ขั้นสูงที่มุ่งฝึก เพื่อความเป็นนักวิชาการชั้นสูงในสาขาวิชานั้น ๆ ของผู้เรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง จากการค้นคว้าวิจัย และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมประเทศชาติ แต่ในปัจจุบันนี้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่ทุกระดับมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ จนน่าเป็นห่วง ในขณะที่ความก้าวหน้าทางวิชาการในโลกดูเหมือนจะก้าวไกลไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาถือเป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและนักปฏิบัติ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับมืออาชีพ เพื่อมาเสริมสร้างและผลักดันกระบวนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าในท่ามกลางกระแสของการแข่งขันกันทั่วโลกอย่างรุนแรง เพราะฉะนั้น การพิจารณาหาแนวทางที่เป็นไปได้และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญมากและเป็นเรื่องที่รอช้าไม่ได้ (อุทัย ดุลยเกษม, 2557, หน้า 93) ซึ่งบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันนอกจากจะมีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ แล้ว สถาบันอุดมศึกษายังต้องมีการกิจทางด้านการวิจัย ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา (รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร, 2560, ออนไลน์) เพื่อสร้างและผลิตองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อีกทั้งบุคลากรของสถาบันการศึกษายังได้มีโอกาสเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ที่ได้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 59 - 60) ซึ่งการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการผลิต นักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูงที่มีความรู้ลึกในศาสตร์ของตน ในขณะเดียวกันก็ต้องสามารถนำความรู้ และความสามารถของตนไปประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนา และการแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับนี้จึงต้องมีหลักสูตรที่ดี ยืดหยุ่น และมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของวิชาชีพนั้น ๆ อยู่ตลอดเวลา หลักสูตรปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นหลักสูตรที่ใช้เปิดสอนตั้งแต่ พ.ศ. 2540 และเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้ร่วมกันทั่วประเทศ มีการแก้ไขปรับปรุงบางส่วนใน

ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งก็ยังมีบางส่วนที่จำเป็นต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนไป อย่างรวดเร็วตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ชูศักดิ์ เอกเพชร, หน้า 2550, หน้า 26) การเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาในระยะแรก ๆ การแข่งขันยังไม่รุนแรงมากนัก แต่ละสถาบันก็พยายามรักษาคุณภาพไว้ แต่เมื่อสถาบันอุดมศึกษาหลาย ๆ แห่งทั้งของรัฐและเอกชนเห็นเป็นโอกาสที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรภาคพิเศษเพราะไม่ต้องลงทุนมากแต่มีความต้องการสูง จึงต่างเปิดสอนกันอย่างหลากหลายทั้งรูปแบบและปริมาณ แม้ว่าหลาย ๆ สถาบันจะไม่มีความพร้อมทางด้านอาจารย์แต่ก็อาศัยอาจารย์จากสถาบันอื่น ๆ ผลัดกันมาสอน หรือแม้กระทั่งให้อาจารย์ที่ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาสอน จนทำให้การแข่งขันระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการแข่งขันที่ไม่มีคุณภาพ เพราะอาศัยโอกาสที่สังคมยังมีความต้องการสูง ประกอบกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานไม่ได้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง จึงส่งผลให้บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่จบออกไปจากสถาบันหลาย ๆ แห่งถูกสังคมมองว่าไม่มีคุณภาพ ในขณะที่การขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวางจนน่าวิตก สิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่กันและเป็นคำถามของสังคมอยู่ตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน นั่นคือ เรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกังวลที่หลายคนมองว่า ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้และประโยชน์มากไปกว่าการได้คุณวุฒิที่เพิ่มขึ้น และสถาบันที่จัดการศึกษามีการจัดการศึกษาในเชิงพาณิชย์ (พาณิชย์บัณฑิตศึกษาหรือธุรกิจบัณฑิตศึกษา) ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ จนเกิดคำกล่าวที่ว่า “จ่ายครบจบแน่” โดยปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อต่าง ๆ การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบันจึงอาจถือได้ว่าอยู่ในภาวะวิกฤต โดยเฉพาะวิกฤตในเชิงคุณภาพ (ประดิษฐ์ มีสุข, 2551, หน้า 119 - 143)

สถาบันวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาไทย - จีน - อาเซียน เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศและเจตนารมณ์ของคณะกรรมการธิการต่างประเทศสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1/2555 ลงวันที่ 12 มกราคม 2555 ที่ให้คณะกรรมการธิการความสัมพันธ์เศรษฐกิจ การศึกษาไทย - จีน - อาเซียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพคนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาในทุกระดับ ดังนั้นการพัฒนาวิชาการจึงมุ่งไปที่การพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ฝึกอบรมและสัมมนาต้องผ่านการวิเคราะห์วิจัยและจัดหาอาจารย์ วิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านมาให้ความรู้และประสาทวิชาให้กับบุคลากรที่เข้ามาศึกษาฝึกอบรมสัมมนา และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในทุกระดับ ซึ่งทางสถาบันได้เล็งเห็นความสำคัญในการสร้างความตระหนัก และสร้างความพร้อมให้กับคนไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ตามนโยบาย 5 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการ และการดำเนินการตามแผนงานตามกรอบนโยบายหลักของรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรที่เป็นความต้องการทางด้านการพัฒนาบุคลากรของประเทศในการเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน ซึ่งหลักสูตรในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา เป็นหนึ่งในหลักสูตรเป้าหมายที่ทางสถาบันมีความต้องการที่จะเปิดให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการดังกล่าวจะต้องอาศัยข้อมูล สารสนเทศจากรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสถาบันราชภัฏถือว่าเป็นต้นแบบด้านการจัดการศึกษาในสาขาด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วเกี่ยวกับวิชาชีพครูและการบริหารการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การได้มาซึ่งรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และสามารถใช้เป็นแนวทางการประกอบการเปิดสอนในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาของสถาบันวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาไทย-จีน-อาเซียน ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีประสิทธิภาพต่อไป

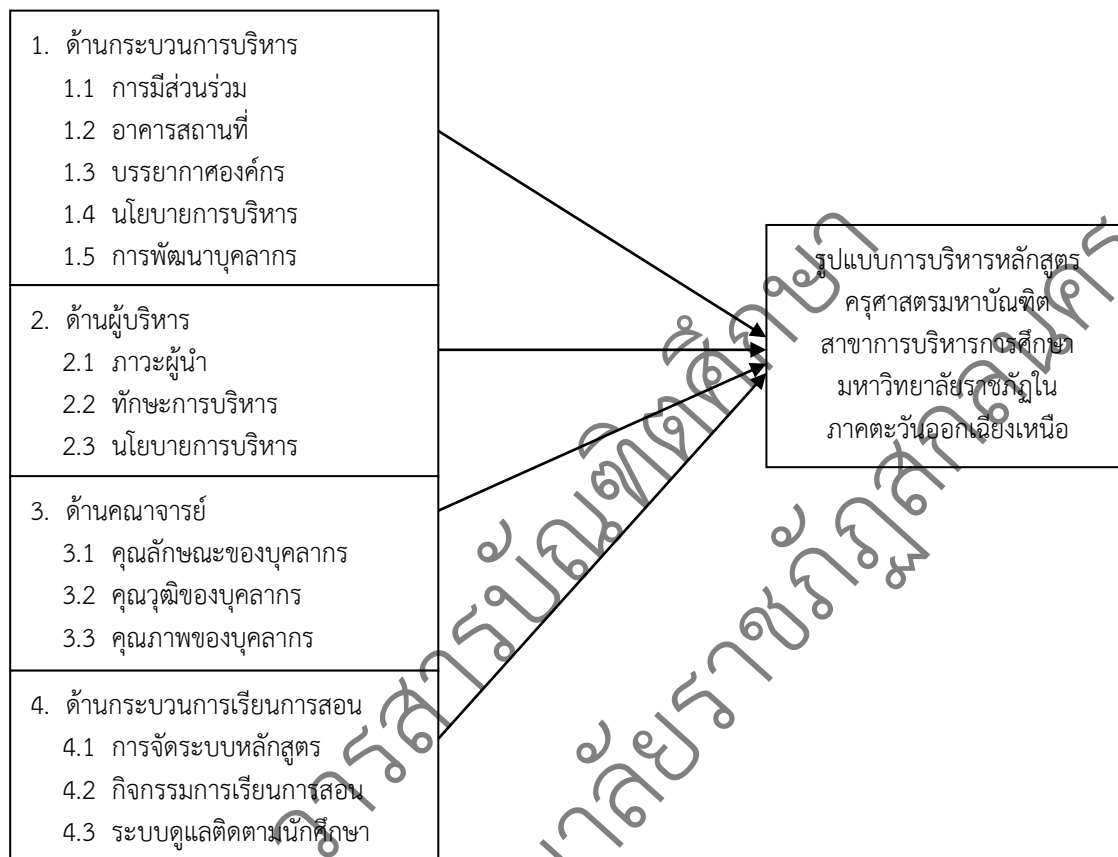
จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 10 คน ได้มาโดยการกำหนดคุณสมบัติแล้วเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคณบดีคณะครุศาสตร์ จำนวน 11 คน ประธานสาขาบริหาร การศึกษา จำนวน 11 คน และอาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา แห่งละ 4 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 66 คน ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยแบบตรวจรายการ (Checklist) แบบเติมคำ (Completion) และแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความ สำคัญ ขององค์ประกอบ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ซึ่งแบบสอบถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.415 ถึง 0.898 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.990

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 11 แห่ง เพื่อ ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปล ความหมายของค่าเฉลี่ย ข้อมูลจากการตรวจสอบรายการวิเคราะห์โดยหาความถี่ แบบเติมคำทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการบริหารการศึกษา จำนวน 12 คน ได้มาโดยการกำหนดคุณสมบัติแล้วทำการเลือก ตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตร จำนวน 4 คน บัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 4 คน และผู้บริหารในองค์กรที่บัณฑิตทำงาน จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.669 ถึง 0.916 และ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.894

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน เพื่อขอความร่วมมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

นำแบบประเมินฯ พร้อมรูปแบบฯ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน ประเมินคุณภาพของรูปแบบฯ นัด หมายวันเวลาในการรับแบบประเมินคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และทำการวิเคราะห์เนื้อหากรณีเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการบริหาร 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านคณาจารย์ 4) ด้านกระบวนการเรียน การสอน
2. รูปแบบการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ด้านกระบวนการบริหาร มี 12 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหาร มี 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านคณาจารย์ มี 11 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 ด้าน กระบวนการเรียนการสอน มี 11 ตัวบ่งชี้
3. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คุณภาพของรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมทุกมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นมาตรฐาน พบว่าทุกมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความถูกต้อง รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสม และ ด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการบริหาร 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านคณาจารย์ 4) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา เป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทางวิชาการเฉพาะด้าน ขั้นสูงที่ลุ่มลึก เพื่อความเป็นนักวิชาการชั้นสูงในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเองจากการค้นคว้าวิจัย และสามารถนำองค์ความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมประเทศชาติ ดังนั้น หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาจึงมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาในระดับอื่น โดยเป็นการพัฒนาผู้เรียนและสร้างกำลังคน ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ทั้งยังสอดคล้องกับการพัฒนาคน และคุณภาพของผู้เรียนอีกด้วย (เรณูมาศ มาอ่อน, 2559, หน้า 170) สอดคล้องกับที่ความมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education) เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและสร้างสรรค์กำลังคนทั้งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อดำรงชีพได้อย่างมีคุณค่า และเกิดประโยชน์แก่ชุมชน สังคม ประเทศชาติโดยส่วนรวม ซึ่งภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการค้นคว้าวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ความมีอิสรภาพในทางวิชาการ (Academic Freedom) และความทัดเทียมในโอกาสทางการศึกษา (Equal Opportunity) (จารุพร พงศ์ศรีรัตน์, 2542, หน้า 2)

ดังนั้น องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อบัณฑิต จึงต้องประกอบด้วยกระบวนการบริหารที่ดี มีผู้บริหารหลักสูตร และคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นมืออาชีพ และมีกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาให้นักศึกษาเกิดทักษะกระบวนการคิด มีสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่สำคัญต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน จากผลการวิจัยที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดาพร ทองสวัสดิ์และสุจิตรา จรจิตร (2556, หน้า 339 – 340) ที่ได้วิจัยโดยการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสังเคราะห์ผลงานวิจัยระดับคุณวุฒิในหัวข้อเรื่องรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 14 เรื่อง โดยใช้รูปแบบการสังเคราะห์ด้วยกรณีวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษา และสรุปตาม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ปัจจัยด้านครูที่มีประสิทธิภาพ และ ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Steers (1985) ได้เสนอตัวปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ ซึ่งจำแนกออกตามลักษณะได้ 4 ประเภท คือ ลักษณะขององค์การ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ สอดคล้องกับ Milton (1981 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550) ได้เสนอองค์ประกอบการบริหารองค์การที่มีประสิทธิภาพไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) ลักษณะเฉพาะของบุคลากร (individual characteristics) ซึ่งประกอบด้วยความสนใจเจตคติความสามารถในการปฏิบัติงานความต้องการทักษะความชำนาญ 2) ลักษณะของงาน (characteristics of the job) ประกอบด้วยความหลากหลายของงานข้อมูลย้อนกลับรางวัลความชัดเจนของบทบาท 3) ลักษณะสิ่งแวดล้อมของงาน (characteristics of work environment) ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมปัจจุบันและบรรยากาศองค์การและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 164) วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลโดยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ การประกันคุณภาพการตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เน้นการเรียนการสอน และมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

2. รูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้ และระดับความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้บริหาร ด้านคณาจารย์ ด้านกระบวนการบริหาร และ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้บริหาร รองลงมา คือ คณาจารย์ กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการศึกษานั้น “ผู้บริหาร” นับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน การจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปมีความคาดหวังต่อการเป็น “ผู้บริหาร” คือการเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” นั่นเอง ทั้งนี้เพราะการบริหารงานในทุกองค์การในยุคปัจจุบันต้องการนักบริหารมืออาชีพมาทำหน้าที่ผู้บริหารจัดการให้ก้าวทันโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากความเจริญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้เกิดการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์การ อันเป็นภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อการแข่งขันและความร่วมมือ นักบริหารมืออาชีพเท่านั้นจึงจะสามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้ สอดคล้องกับที่ สุรัตน์ ดวงชาต (2549, หน้า 24) ให้ความเห็นว่า “ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์การทุกองค์การ ไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือเอกชนจึงปรารถนาที่จะให้มี หรือได้มาซึ่งนักบริหารมืออาชีพมาบริหารองค์การ ซึ่งนักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีผลงานที่ประสบความสำเร็จจนเป็นหลักประกันถึงความเป็นผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง มีคุณภาพและมีมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับ” ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพจำนวนมาก พบว่า ผู้บริหารเหล่านั้นจะมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่โดดเด่นในเรื่องต่อไปนี้ คือมีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) มีความรู้ดี (Knowledge) มีวิสัยทัศน์ (Vision) มีมนุษยสัมพันธ์ (Human relationship) มีภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (chief change officer) มีคุณธรรมจริยธรรม (Moral & Ethics) บริหารจัดการดี (Administration & Management) มีความสามารถพิเศษรอบด้าน (Talent) และเป็นผู้มืออาชีพ (Professional leader)

นอกจากนั้นในมุมมองของนักพฤติกรรมศาสตร์ นักบริหารจัดการจะต้องเรียนรู้วิวัฒนาการของการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์การที่มีการพัฒนาการรูปแบบการบริหารจัดการต่าง ๆ จากมุมมองของการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ มุมมองการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นมนุษยสัมพันธ์และพฤติกรรมศาสตร์ (Hoy, 1991) ในสิ่งที่จะเติมเต็มแนวคิดของมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานในการพิจารณาถึงผลกระทบของความสัมพันธ์ทางสังคมและโครงสร้างที่เป็นทางการขององค์การ มักจะมีการวิเคราะห์องค์การในรูปแบบของระบบ เช่น ระบบเหตุผล ระบบวางแผน และระบบกำกับ เป็นต้น ซึ่งแต่ละระบบตอบสนองแนวคิดว่าผู้บริหารมององค์การในแง่ของโครงสร้างอย่างเป็นทางการมากกว่าระบบที่เป็นตัวนำการปฏิบัติหรือมองทรัพยากรบุคคลสำคัญ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นางลักขณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 164 - 165) ได้วิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า ผู้บริหารและครูเป็นครูมืออาชีพ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับโครงสร้าง 7-S ของ McKinsey (McKinsey 7-S Frameworks) เกี่ยวกับพื้นฐานของปัจจัยความสำเร็จของกลยุทธ์องค์การต้องประกอบด้วยทักษะฝีมือผู้นำองค์การจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการนำพาองค์การไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยจะต้องเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ ระดมความคิดของทุกคน และจะต้องให้ความสำคัญกับการควบคุมกลยุทธ์ ผ่านกระบวนการการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์การ คือ ระบบการให้รางวัลการจัดโครงสร้างขององค์การที่สอดคล้องกับเป้าหมายกลยุทธ์การสร้างวัฒนธรรมองค์การที่สนับสนุนการควบคุมกลยุทธ์ และการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อการสนับสนุนและควบคุม (รุจา รอดเข็ม, 2547, หน้า 68) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Herzog (1990, p. 2582) และ Shepherd (1990, p. 2227) ทำการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในปี 1990 พบว่า ภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับที่ Glickman and others (2001, p. 49) ได้สรุปคุณลักษณะของโรงเรียน ประสิทธิภาพหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ปรับปรุงแล้วว่ามี 12 ประการ ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ ผู้บริหารที่มีความหลากหลายของภาวะผู้นำ

3. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยรวมและทุกมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในกระบวนการสร้างและพัฒนา รูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากบทความเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ มีการสอบถาม และสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณด้านการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 10 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนล้วนมีคุณสมบัติที่หลากหลาย เช่น ประธานสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ อาจารย์ผู้สอน สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และอาจารย์ผู้สอนสาขาการบริหารการศึกษา สำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต และมีตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเพื่อนำมาจัดทำเป็นร่างรูปแบบ และยังผ่านกระบวนการประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบแต่ละด้านจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตรง ซึ่งประกอบด้วยคณบดีคณะครุศาสตร์ ประธานสาขาการบริหารการศึกษา และอาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้รูปแบบที่มีความถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

นอกจากนั้นแล้วผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินคุณภาพของรูปแบบ ตามมาตรฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ล้วนแล้วเป็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการบริหารการศึกษาทั้งสิ้น ประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตร บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และผู้บริหารในองค์กรที่บัณฑิตทำงาน ทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่ารูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2551, หน้า 48 - 49) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการทดลองยืนยัน รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม 4 องค์ประกอบ ที่พัฒนาขึ้นว่า มีความเป็นไปได้และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ด้านผู้บริหาร ดังนั้น ในกระบวนการสรรหาผู้บริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับคุณสมบัติดังกล่าวด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบบ่อยตรงต่อประสิทธิผลในการนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านคณาจารย์ คือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเป็นครูมืออาชีพ และมีความรอบรู้ในองค์ความรู้สาขาวิชาที่สอน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อให้มีความรู้ และเกิดทักษะในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

1.3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารองค์กร การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการบริหาร ดังนั้น คณะครุศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเกิดทักษะในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยและพิจารณาเกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปทดลองใช้จริง

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 ควรวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ทฤษฎีฐานรากเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความเป็นเลิศเพื่อให้ได้สารสนเทศและองค์ความรู้ที่แตกต่างกันออกไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์. (2542). ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2550). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประดิษฐ์ มีสุข. (2551). “วิกฤตคุณภาพบัณฑิตศึกษากับบทบาทมหาวิทยาลัย,” ใน มหาวิทยาลัยทักษิณทางแก้วิกฤตของชาติ (ในรวมบทความงานทักษิณวิชาการ’51) วันที่ 16 – 19 สิงหาคม 2551 มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา, หน้า 119 – 143.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(21), 169 – 176.
- รุจา รอดเข็ม. (2547). การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขประยุกต์ตามแนวทางการประเมินองค์การแบบสมดุล. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2560). วันที่ที่ราชภัฏ. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/article/news_766749. 5 ธันวาคม 2560.
- สุดาพร ทองสวัสดิ์และสุจิตรา จรจิตร. (2556). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา. การประชุมมหาดไทยวิชาการ ครั้งที่ 4. เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. หน้า 338 – 348.
- สุรัตน์ ดวงชาทม. (2549). การพัฒนาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). แนวทางการนำนโยบายปฎิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2557). แนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 7(1), 93 – 97.